

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 17ης Φεβρουαρίου 2017*

«Εξωσυμβατική ευθύνη — Απόδειξη της υπάρξεως, της εγκυρότητας και της εκτάσεως της προστασίας του προγενέστερου σήματος — Διεθνής καταχώριση με ισχύ στην Ευρωπαϊκή Ένωση — Απόφαση απορρίπτουσα την ανακοπή λόγω μη αποδείξεως της υπάρξεως του προγενέστερου δικαιώματος — Κανόνας 19, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού (ΕΚ) 2868/95 — Αναθεώρηση της αποφάσεως — Άρθρο 62, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 207/2009 — Ζημία συνιστάμενη στην υποβολή σε έξοδα δικηγόρου — Αιτιώδης συνάφεια»

Στην υπόθεση T-726/14,

Novar GmbH, με έδρα το Albstadt (Γερμανία), εκπροσωπούμενη από τον R. Weede, δικηγόρο,

ενάγουσα,

κατά

Γραφείου Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO), εκπροσωπούμενου από τον S. Hanne,

εναγομένου,

με αντικείμενο αγωγή βάσει του άρθρου 268 ΣΛΕΕ με αίτημα την αποκατάσταση της υλικής ζημίας που η ενάγουσα ισχυρίζεται ότι υπέστη λόγω των εξόδων δικηγόρου στα οποία υποβλήθηκε στο πλαίσιο προσφυγής κατά αποφάσεως του τμήματος ανακοπών που εκδόθηκε, όπως υποστηρίζεται, κατά παράβαση του κανόνα 19, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού (ΕΚ) 2868/95 της Επιτροπής, της 13ης Δεκεμβρίου 1995, περί της εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) 40/94 του Συμβουλίου για το κοινοτικό σήμα, καθώς και κατά παραβίαση γενικών αρχών του δικαίου,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους H. Kanninen, πρόεδρο, E. Buttigieg (εισηγητή) και L. Calvo-Sotelo Ibáñez-Martín, δικαστές,

γραμματέας: S. Bukšek Tomas, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 30ής Σεπτεμβρίου 2016,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

- 1 Η ενάγουσα, Novar GmbH, είναι δικαιούχος της διεθνούς καταχώρισεως με ισχύ στην Ευρωπαϊκή Ένωση του σήματος FlexES.
- 2 Στις 15 Ιουνίου 2012, η ενάγουσα άσκησε ενώπιον του Γραφείου Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO) ανακοπή στηριζόμενη στο ως άνω σήμα κατά της αιτήσεως για την καταχώριση του FLEXPS ως σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η γλώσσα της διαδικασίας ανακοπής ήταν η αγγλική.
- 3 Με έγγραφο της 22ας Ιουνίου 2012, το EUIPO επισήμανε στην ενάγουσα ότι η ανακοπή της είχε κριθεί παραδεκτή και της έταξε προθεσμία σύμφωνα με το άρθρο 41, παράγραφος 3, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού (ΕΚ) 207/2009 του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009, για το σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ 2009, L 78, σ. 1), και σύμφωνα με τον κανόνα 19 του κανονισμού (ΕΚ) 2868/95 της Επιτροπής, της 13ης Δεκεμβρίου 1995, περί της εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) 40/94 του Συμβουλίου για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ 1995, L 303, σ. 1), προκειμένου η ενάγουσα να παραθέσει τα πραγματικά περιστατικά, να προσκομίσει αποδείξεις και να διατυπώσει παρατηρήσεις προς υποστήριξη της ανακοπής της, ιδίως δε να προσκομίσει στοιχεία επί των οποίων στηρίζεται το προγενέστερο δικαίωμα που προβάλλεται προς υποστήριξη της εν λόγω ανακοπής.
- 4 Με το ως άνω έγγραφο διαβιβάσθηκε, μεταξύ άλλων, η ακόλουθη πληροφορία όσον αφορά την απόδειξη της υπάρξεως, της εγκυρότητας και της εκτάσεως της προστασίας των προγενέστερων δικαιωμάτων που προβάλλονται προς υποστήριξη της ανακοπής:

«Εφόσον μια ανακοπή στηρίζεται σε προγενέστερες αιτήσεις καταχώρισεως ή σε προγενέστερες καταχωρίσεις σημάτων [της Ευρωπαϊκής Ένωσης], δεν χρειάζεται να προσκομισθεί, εκ μέρους του ανακόπτοντος, κανένα αποδεικτικό στοιχείο όσον αφορά τα εν λόγω σήματα, δεδομένου ότι το Γραφείο διαθέτει τις σχετικές πληροφορίες εντός της βάσης δεδομένων του και ότι πρόκειται να διαβιβάσει στον αντίδικο έναν σύνδεσμο για μετάβαση στην εν λόγω βάση δεδομένων (CTM-Online). Επιπλέον, παρακαλείσθε να λάβετε υπόψη ότι το ίδιο ισχύει, επίσης, στην περίπτωση που το προγενέστερο σήμα αποτελεί διεθνή καταχώριση με ισχύ στην [Ευρωπαϊκή Ένωση], υπό την επιφύλαξη, πάντως, ότι η γλώσσα διαδικασίας θα πρέπει να είναι η αγγλική, η γαλλική ή η ισπανική, που είναι οι τρεις επίσημες γλώσσες του [Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας] (ΠΟΔΙ), και ότι τα σχετικά δεδομένα θα πρέπει να είναι διαθέσιμα στις τρεις αυτές γλώσσες.»
- 5 Από 1ης Ιουλίου 2012, το EUIPO τροποποίησε την εκ μέρους του ακολουθούμενη πρακτική όσον αφορά την εφαρμογή του κανόνα 19, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 2868/95, αποφασίζοντας ότι τα αποσπάσματα που προέρχονταν από τη βάση δεδομένων του EUIPO, CTM-Online, δεν ήταν πλέον επαρκή προς απόδειξη της υπάρξεως προγενέστερου σήματος στις περιπτώσεις που η ανακοπή στηριζόταν σε διεθνή καταχώριση με ισχύ στην Ένωση. Η νέα αυτή πρακτική ήταν εφαρμοστέα επί όλων των ανακοπών που είχαν ημερομηνία καταθέσεως μεταγενέστερη της 1ης Ιουλίου 2012.
- 6 Στις 26 Οκτωβρίου 2012, η ενάγουσα κατέθεσε υπόμνημα με τις παρατηρήσεις της προς υποστήριξη της ανακοπής, χωρίς να επισυνάψει στο εν λόγω υπόμνημα δικαιολογητικά έγγραφα όσον αφορά την ύπαρξη, την εγκυρότητα και την έκταση της προστασίας του προγενέστερου σήματος.
- 7 Με απόφαση της 14ης Μαΐου 2013, το τμήμα ανακοπών απέρριψε την ανακοπή βάσει του κανόνα 20, παράγραφος 1, του κανονισμού 2868/95 για τον λόγο ότι δεν είχαν αποδειχθεί, εκ μέρους της ενάγουσας, η ύπαρξη, η εγκυρότητα και η έκταση της προστασίας του προγενέστερου σήματος.

- 8 Στις 21 Μαΐου 2013, η ενάγουσα άσκησε προσφυγή ενώπιον του EUIPO, κατά της αποφάσεως του τμήματος ανακοπών, προσκομίζοντας αποσπάσματα από το μητρώο του EUIPO και του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας (ΠΟΔΙ). Επικουρικώς, η ενάγουσα υπέβαλε αίτηση περί επαναφοράς των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση (*restitutio in integrum*) όσον αφορά την προθεσμία για την προσκόμιση αποδεικτικών στοιχείων σχετικά με το προγενέστερο σήμα.
- 9 Στις 27 Ιουνίου 2013, το τμήμα ανακοπών ενημέρωσε την ενάγουσα και την αιτούσα την καταχώριση του επίμαχου σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με το άρθρο 62, παράγραφος 2, του κανονισμού 207/2009, σχετικά με την πρόθεσή του να κάνει δεκτή την προσφυγή για τον λόγο ότι, αντιθέτως προς ό,τι προέκυπτε από την απόφαση της 14ης Μαΐου 2013, έπρεπε να γίνει δεκτό ότι, προς υποστήριξη της ανακοπής, είχαν παρατεθεί πραγματικά περιστατικά, είχαν προσκομισθεί αποδείξεις και είχαν διατυπωθεί παρατηρήσεις.
- 10 Στις 27 Αυγούστου 2013, η αιτούσα την καταχώριση σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποδέχθηκε την αναθεώρηση, σύμφωνα με το άρθρο 62, παράγραφος 2, του κανονισμού 207/2009. Στις 9 Οκτωβρίου 2013, η Γραμματεία του τμήματος προσφυγών ενημέρωσε την ενάγουσα ότι το τμήμα ανακοπών είχε αναθεωρήσει την από 14 Μαΐου 2013 απόφασή του, ότι η διαδικασία προσφυγής είχε περατωθεί και ότι το τέλος προσφυγής επρόκειτο να επιστραφεί.
- 11 Η διαδικασία ανακοπής ενεργοποιήθηκε εκ νέου και, με απόφαση της 17ης Οκτωβρίου 2013, το τμήμα ανακοπών έκανε δεκτή την ανακοπή και απέρριψε την αίτηση καταχωρίσεως σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η απόφαση αυτή κατέστη οριστική καθόσον δεν ασκήθηκε προσφυγή εκ μέρους των διαδίκων.
- 12 Με έγγραφο της 10ης Φεβρουαρίου 2014 και της 24ης Μαρτίου 2014, η ενάγουσα ζήτησε από το EUIPO αποκατάσταση των ζημιών, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 118, παράγραφος 3, του κανονισμού 207/2009, που ανέρχονταν στο ποσό των 2 498 ευρώ λόγω των εξόδων δικηγόρου των σχετιζομένων με την αμφισβήτηση της αποφάσεως του τμήματος ανακοπών της 14ης Μαΐου 2013.
- 13 Με έγγραφο της 2ας Μαΐου 2014, το EUIPO απέρριψε το αίτημα της ενάγουσας.

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

- 14 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 26 Σεπτεμβρίου 2014, η ενάγουσα άσκησε την υπό κρίση αγωγή.
- 15 Η ενάγουσα ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να υποχρεώσει το EUIPO να καταβάλει 2 489 ευρώ, πλέον τόκων με το βασικό επιτόκιο, προσαυξημένο κατά πέντε εκατοστιαίες μονάδες, από την ημερομηνία της ασκήσεως της αγωγής·
 - να καταδικάσει το EUIPO στα δικαστικά έξοδα, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων για την εκπροσώπηση από δικηγόρο.
- 16 Το EUIPO ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να απορρίψει την αγωγή·
 - να καταδικάσει την ενάγουσα στα δικαστικά έξοδα.
- 17 Κατόπιν προτάσεως του εισηγητή δικαστή, το Γενικό Δικαστήριο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία και, στο πλαίσιο των μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας που προβλέπονται από το άρθρο 89 του Κανονισμού Διαδικασίας, αφενός, κάλεσε τους διαδίκους να καταθέσουν

ορισμένα έγγραφα και, αφετέρου, έθεσε στους διαδίκους γραπτές ερωτήσεις, καλώντας τους να απαντήσουν σ' αυτές εν μέρει πριν από την επ' ακροατηρίου συζήτηση και, εν μέρει, κατά τη διάρκεια της εν λόγω επ' ακροατηρίου συζήτησεως.

- 18 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Γενικού Δικαστηρίου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 30ής Σεπτεμβρίου 2016.

Σκεπτικό

- 19 Με την υπό κρίση αγωγή αποζημιώσεως, η ενάγουσα ζητεί αποκατάσταση της υλικής ζημίας που συνίσταται σε έξοδα δικηγόρου στα οποία αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο προσφυγής κατά της αποφάσεως του τμήματος ανακοπών της 14ης Μαΐου 2013 (βλ. σκέψη 12 ανωτέρω).
- 20 Η ενάγουσα ισχυρίζεται ότι οι τρεις προϋποθέσεις που καθιστούν δυνατή τη στοιχειοθέτηση της εξωσυμβατικής ευθύνης του EUIPO βάσει του άρθρου 118, παράγραφος 3, του κανονισμού 207/2009 συντρέχουν εν προκειμένω. Πρώτον, κατά την ενάγουσα, η απόφαση του τμήματος ανακοπών της 14ης Μαΐου 2013 είναι παράνομη πράξη, η οποία συνιστά κατάφωρη παραβίαση του δικαίου, κατά την έννοια της νομολογίας σχετικά με την εξωσυμβατική ευθύνη, στο μέτρο που η ως άνω απόφαση στηρίζεται σε εσφαλμένη εφαρμογή του κανόνα 19, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 2868/95 και εκδόθηκε κατά παραβίαση της αρχής της καλής πίστεως και της απαγορεύσεως της υιοθετήσεως αντιφατικής συμπεριφοράς. Συγκεκριμένα, η ενάγουσα τονίζει, επ' αυτού, ότι, με την ως άνω απόφαση, η ανακοπή της απορρίφθηκε για τον λόγο ότι αυτή δεν είχε προσκομίσει αποδείξεις όσον αφορά την ύπαρξη, την εγκυρότητα και την έκταση της προστασίας του προγενέστερου σήματος, ενώ, σύμφωνα με την πληροφορία που της είχε διαβιβαστεί με έγγραφο της 22ας Ιουνίου 2012 (βλ. σκέψη 4 ανωτέρω), η προσκόμιση αποδείξεων όσον αφορά τα θέματα αυτά δεν απαιτείτο σε περιπτώσεις στις οποίες, όπως ισχύει και στην προκειμένη περίπτωση, η ανακοπή στηριζόταν σε διεθνή καταχώριση με ισχύ στην Ένωση και στις οποίες η γλώσσα διαδικασίας ήταν η αγγλική.
- 21 Δεύτερον, κατά την άποψη της ενάγουσας, μια τέτοια εσφαλμένη, εκ μέρους του EUIPO, εφαρμογή του δικαίου ανάγκασε την ενάγουσα να ασκήσει προσφυγή και προκάλεσε ζημίες που αντιστοιχούν στην καταβολή των εξόδων δικηγόρου που ανέκυψαν στο πλαίσιο της ασκήσεως της εν λόγω προσφυγής.
- 22 Τρίτον, κατά την άποψη της ενάγουσας, υπάρχει άμεση αιτιώδης συνάφεια μεταξύ των εξόδων αυτών και της παράνομης πράξεως του EUIPO καθόσον η ενάγουσα αναγκάστηκε να κάνει χρήση των υπηρεσιών δικηγόρου για την εκπροσώπησή της, προκειμένου αυτός να προβεί σε έλεγχο του κατά πόσον ήταν σύμφωνη η απόφαση του τμήματος ανακοπών της 14ης Μαΐου 2013.
- 23 Το EUIPO αμφισβητεί το βάσιμο των επιχειρημάτων αυτών.
- 24 Κατά το άρθρο 340, δεύτερο εδάφιο ΣΛΕΕ, η Ένωση υποχρεούται, σύμφωνα με τις γενικές αρχές του δικαίου που είναι κοινές στα δίκαια των κρατών μελών, να αποκαθιστά τη ζημία που προξενούν τα θεσμικά όργανα ή οι υπάλληλοί της κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.
- 25 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, η στοιχειοθέτηση της εξωσυμβατικής ευθύνης της Ένωσης, κατά την έννοια του άρθρου 340, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, λόγω παράνομης συμπεριφοράς των θεσμικών και λοιπών οργάνων της, εξαρτάται από τη συνδρομή ενός συνόλου προϋποθέσεων, ήτοι του παράνομου χαρακτήρα της προσαπτόμενης συμπεριφοράς, του υποστατού της ζημίας και της υπάρξεως αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της προβαλλόμενης συμπεριφοράς και της προβαλλόμενης ζημίας (απόφαση της 29ης Σεπτεμβρίου 1982, *Oleifici Mediterranei* κατά ΕΟΚ, 26/81, EU:C:1982:318, σκέψη 16· βλ., επίσης, απόφαση της 9ης Νοεμβρίου 2006, *Agraz* κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-243/05 P, EU:C:2006:708, σκέψη 26 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Οι αρχές αυτές εφαρμόζονται *mutatis mutandis* για την εξωσυμβατική ευθύνη της Ένωσης, κατά την έννοια της ίδιας διατάξεως,

λόγω παράνομης ενέργειας και ζημίας που προξενείται από κάποιον οργανισμό της, όπως το EUIPO, την οποία το EUIPO οφείλει να αποκαταστήσει βάσει του άρθρου 118, παράγραφος 3, του κανονισμού 207/2009 (βλ. απόφαση της 27ης Απριλίου 2016, *European Dynamics Luxembourg* κ.λπ. κατά EUIPO, T-556/11, κατά της οποίας εκκρεμεί αίτηση αναιρέσεως, EU:T:2016:248, σκέψη 264 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 26 Πρέπει, επίσης, να υπομνησθεί ότι, δεδομένου ότι οι προϋποθέσεις αυτές πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά, η αγωγή πρέπει να απορρίπτεται στο σύνολό της όταν μία από τις προϋποθέσεις αυτές δεν πληρούται, χωρίς να χρειάζεται να εξετασθούν οι λοιπές προϋποθέσεις (αποφάσεις της 15ης Σεπτεμβρίου 1994, *ΚΥΔΕΠ* κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, C-146/91, EU:C:1994:329, σκέψεις 19 και 81, και της 20ής Φεβρουαρίου 2002, *Förde-Reederei* κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, T-170/00, EU:T:2002:34, σκέψη 37). Εξάλλου, ο δικαστής της Ένωσης δεν υποχρεούται να ακολουθεί μια καθορισμένη σειρά εξέτασεως των προϋποθέσεων αυτών (απόφαση της 9ης Σεπτεμβρίου 1999, *Lucaccioni* κατά Επιτροπής, C-257/98 P, EU:C:1999:402, σκέψη 13).
- 27 Το Γενικό Δικαστήριο εκτιμά ότι επιβάλλεται να αρχίσει την εξέταση των προϋποθέσεων αυτών εξετάζοντας την ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ, αφενός, της φερόμενης ως παράνομης συμπεριφοράς του EUIPO, ήτοι της εκδόσεως της αποφάσεως του τμήματος ανακοπών της 14ης Μαΐου 2013, και, αφετέρου, της προβαλλόμενης ζημίας που συνίσταται σε έξοδα δικηγόρου στα οποία η ενάγουσα υποβλήθηκε προκειμένου να ασκήσει προσφυγή κατά της αποφάσεως αυτής.
- 28 Συναφώς, από τη νομολογία προκύπτει ότι η Ένωση μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη μόνο για τη ζημία που απορρέει κατά αρκούντως άμεσο τρόπο από την παράτυπη συμπεριφορά του θεσμικού οργάνου (απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 1979, *Dumortier* κ.λπ. κατά Συμβουλίου, 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 και 45/79, EU:C:1979:223, σκέψη 21). Εναπόκειται στην ενάγουσα να αποδείξει την ύπαρξη μιας τέτοιας σχέσεως (απόφαση της 30ής Ιανουαρίου 1992, *Finsider* κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-363/88 και C-364/88, EU:C:1992:44, σκέψη 25).
- 29 Η ενάγουσα υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι υφίσταται άμεση αιτιώδης συνάφεια μεταξύ των εξόδων δικηγόρου που ανέκυψαν στο πλαίσιο της ασκήσεως προσφυγής κατά της αποφάσεως του τμήματος ανακοπών της 14ης Μαΐου 2013 και της παράνομης συμπεριφοράς του EUIPO που έγκειται στην έκδοση της αποφάσεως αυτής, καθόσον η ενάγουσα αναγκάστηκε να κάνει χρήση των υπηρεσιών δικηγόρου για την εκπροσώπησή της, προκειμένου αυτός να προβεί σε έλεγχο του κατά πόσον ήταν σύμμορη η εν λόγω απόφαση, ιδίως για λόγους που σχετίζονται, κατά την ενάγουσα, με την υποχρέωση περιορισμού, στον μέγιστο δυνατό βαθμό, των ζημιών.
- 30 Το EUIPO υπενθυμίζει ότι, κατά το άρθρο 92 του κανονισμού 207/2009, η εκπροσώπηση από δικηγόρο δεν είναι υποχρεωτική στις διαδικασίες ενώπιον του EUIPO. Πάντως, κατά την άποψη του EUIPO, αν υπάρξει τέτοια εκπροσώπηση, οι διατάξεις του κανονισμού 207/2009 και του κανονισμού 2868/95 διέπουν την κατανομή και τον καθορισμό των εξόδων για την εκπροσώπηση αυτή. Συνεπώς, κατά το EUIPO, η αγωγή δυνάμει του άρθρου 118, παράγραφος 3, του κανονισμού 207/2009 δεν προσφέρεται για να αναζητούνται τα έξοδα εκπροσώπησης σε διαδικασία προσφυγής ενώπιον των οργάνων του EUIPO καθό μέτρο μια τέτοια αγωγή θα ήταν ικανή να καταστρατηγήσει τους εξαντλητικού χαρακτήρα κανόνες του κανονισμού 207/2009 όσον αφορά την κατανομή και τον καθορισμό των εξόδων.
- 31 Συναφώς, από πάγια νομολογία προκύπτει ότι, όταν δεν είναι υποχρεωτική η εκπροσώπηση από δικηγόρο ή από σύμβουλο στο πλαίσιο διαδικασίας προ της ασκήσεως ενδίκου βοηθήματος, δεν συντρέχει αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της προβαλλόμενης ζημίας, ήτοι των εξόδων για μια τέτοια εκπροσώπηση, και της ενδεχομένως αξιόμεμπτης συμπεριφοράς του θεσμικού οργάνου ή του οργανισμού. Πράγματι, καίτοι δεν μπορεί να απαγορευθεί στον ενδιαφερόμενο να ζητήσει, ήδη κατά το στάδιο αυτό, δικηγορικές συμβουλές, αυτό αποτελεί προσωπική του επιλογή η οποία δεν μπορεί, κατά συνέπεια, να καταλογιστεί στο σχετικό θεσμικό όργανο ή οργανισμό (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις της 9ης Μαρτίου 1978, *Herpels* κατά Επιτροπής, 54/77, EU:C:1978:45, σκέψεις 46 έως 49

της 28ης Ιουνίου 2007, Internationaler Hilfsfonds κατά Επιτροπής, C-331/05 P, EU:C:2007:390, σκέψεις 24 έως 29, και της 8ης Ιουλίου 2008, Franchet και Byk κατά Επιτροπής, T-48/05, EU:T:2008:257, σκέψεις 415 και 416).

- 32 Εν προκειμένω, από το άρθρο 92 του κανονισμού 207/2009 προκύπτει ότι η εκπροσώπηση από δικηγόρο ενώπιον των οργάνων του EUIPO δεν είναι υποχρεωτική για έναν διάδικο, όπως η ενάγουσα, που έχει την κατοικία ή την έδρα του ή πραγματική και ενεργό βιομηχανική ή εμπορική εγκατάσταση εντός της Ένωσης. Κατά συνέπεια, τα έξοδα δικηγόρου στα οποία υποβλήθηκε, εν προκειμένω, η ενάγουσα απορρέουν από προσωπική της επιλογή και δεν μπορούν να καταλογιστούν άμεσα στο EUIPO. Επομένως, δεν συντρέχει αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της φερόμενης ως παράνομης συμπεριφοράς του EUIPO και των εξόδων για την εκπροσώπηση από δικηγόρο στα οποία υποβλήθηκε η ενάγουσα στο πλαίσιο της διαδικασίας προσφυγής.
- 33 Το επιχείρημα της ενάγουσας ότι αναγκάστηκε να κάνει χρήση των υπηρεσιών δικηγόρου για την εκπροσώπησή της προκειμένου να αμφισβητήσει την απόφαση του τμήματος ανακοπών της 14ης Μαΐου 2013 με σκοπό να «περιοριστούν, στον μέγιστο δυνατό βαθμό, οι ζημίες» δεν είναι ικανό να κλονίσει το ως άνω συμπέρασμα. Πράγματι, με το επιχείρημα αυτό, η ενάγουσα υποστηρίζει ότι υπήρχε αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της συμπεριφοράς του οργάνου και της προβαλλόμενης ζημίας και ισχυρίζεται ότι επέδειξε εύλογη επιμέλεια λαμβάνοντας τα αναγκαία για τον περιορισμό ενδεχόμενης ζημίας μέτρα και, συγκεκριμένα, ότι δεν κατέλυσε, με τη δική της συμπεριφορά, την αιτιώδη συνάφεια (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις της 27ης Μαρτίου 1990, Grifoni κατά Επιτροπής, C-308/87, EU:C:1990:134, σκέψεις 16 και 17, και της 19ης Μαΐου 1992, Mulder κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, C-104/89 και C-37/90, EU:C:1992:217, σκέψη 33). Εν προκειμένω, όμως, ελλείπει ακριβώς η αιτιώδης συνάφεια. Επομένως, το ζήτημα αν η ενάγουσα, ζητώντας συμβουλές από δικηγόρο, περιορίσε την έκταση ενδεχόμενης ζημίας είναι, εν προκειμένω, αλυσιτελές.
- 34 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, και λαμβανομένου υπόψη ότι οι προϋποθέσεις στοιχειοθετήσεως της εξωσυμβατικής ευθύνης των θεσμικών και λοιπών οργάνων και των οργανισμών της Ένωσης πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά, η αγωγή αποζημιώσεως είναι απορριπτέα στο σύνολό της καθόσον η ενάγουσα δεν απέδειξε την ύπαρξη άμεσης αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της φερόμενης ως παράνομης συμπεριφοράς του EUIPO και της προβαλλόμενης ζημίας, χωρίς να χρειάζεται να εξετασθούν οι λοιπές προϋποθέσεις στοιχειοθετήσεως της εν λόγω ευθύνης.
- 35 Επαλλήλως, πρέπει επίσης να παρατηρηθεί, όπως τονίζει και το EUIPO, ότι, καίτοι η εκπροσώπηση από δικηγόρο δεν είναι υποχρεωτική στις διαδικασίες ενώπιον του EUIPO, το άρθρο 85 του κανονισμού 207/2009 και ο κανόνας 94 του κανονισμού 2868/95 προβλέπουν τους κανόνες σχετικά με την κατανομή των εξόδων, καθώς και τα όρια των τιμών όσον αφορά τα επιστρεπτέα έξοδα σε περίπτωση κατά την οποία ένας διάδικος ορίζει εκπρόσωπο. Ωστόσο, όπως ορθώς υπογραμμίζει η ενάγουσα, και όπως τούτο γίνεται δεκτό, κατ' ουσίαν, από το EUIPO, οι διατάξεις αυτές τυγχάνουν εφαρμογής μόνο στο πλαίσιο διαδικασίας ανακοπής και αφορούν την κατανομή των εξόδων μεταξύ των διαδίκων στη διαδικασία αυτή.
- 36 Συναφώς, πρέπει επίσης να σημειωθεί, όπως επισημαίνει και το EUIPO, ότι καμία διάταξη του κανονισμού 207/2009 ούτε του κανονισμού 2868/95 δεν προβλέπει την επιστροφή των εξόδων για την εκπροσώπηση από δικηγόρο τα οποία έχουν καταβληθεί και τα οποία σχετίζονται με την άσκηση προσφυγής, εάν το τμήμα το οποίο έχει εκδώσει τη βαλλόμενη απόφαση αποφασίσει, όπως εν προκειμένω, να την αναθεωρήσει σύμφωνα με το άρθρο 62 του κανονισμού 207/2009. Ειδικότερα, καμία διάταξη των κανονισμών αυτών δεν παρέχει σε νικήσαντα διάδικο δικαίωμα επιστροφής, από το EUIPO, των εξόδων για την εκπροσώπηση από δικηγόρο στο πλαίσιο μιας τέτοιας διαδικασίας. Μόνον η επιστροφή του τέλους προσφυγής προβλέπεται από τον κανόνα 51, στοιχείο α', του κανονισμού 2868/95, σύμφωνα με τον οποίο το τμήμα του οποίου έχει προσβληθεί η απόφαση διατάσσει να επιστραφεί το τέλος προσφυγής στην περίπτωση που δέχεται να προβεί σε αναθεώρηση σύμφωνα με το άρθρο 61 ή το άρθρο 62 του κανονισμού 207/2009. Εν προκειμένω, η ενάγουσα δεν αμφισβητεί ότι το τέλος προσφυγής της έχει επιστραφεί από το EUIPO.

- 37 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι, εάν επιδικαζόταν στην ενάγουσα αποζημίωση λόγω των εξόδων δικηγόρου στα οποία υποβλήθηκε σε σχέση προς την αναθεώρηση της αποφάσεως του τμήματος ανακοπών της 14ης Μαΐου 2013, τούτο θα είχε ως αποτέλεσμα να καταστρατηγηθεί το καθεστώς σχετικά με τα έξοδα εκπροσώπησης το οποίο προβλέπεται από τον κανονισμό 207/2009 και τον κανονισμό 2868/95 (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 8ης Νοεμβρίου 2011, *Idromacchine* κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-88/09, EU:T:2011:641, σκέψη 100 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 38 Κατά συνέπεια, η αγωγή πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 39 Δυνάμει του άρθρου 134, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Πάντως, κατά το άρθρο 135, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, το Γενικό Δικαστήριο μπορεί να καταδικάσει ακόμα και τον νικήσαντα διάδικο σε μέρος ή στο σύνολο των δικαστικών εξόδων, αν τούτο δικαιολογείται από τη στάση του, ακόμα και πριν από την κίνηση της δίκης, ειδικότερα αν ανάγκασε τον αντίδικό του να υποβληθεί σε έξοδα τα οποία το Γενικό Δικαστήριο κρίνει ως προκληθέντα χωρίς εύλογη αιτία ή κακοβούλως.
- 40 Κατά τη νομολογία, η εν λόγω διάταξη πρέπει να εφαρμόζεται όταν ένα θεσμικό όργανο ή ένας οργανισμός της Ένωσης έχει συμβάλει, διά της συμπεριφοράς που επέδειξε, στη γένεση της διαφοράς (βλ. απόφαση της 8ης Ιουλίου 2015, *European Dynamics Luxembourg* κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-536/11, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2015:476, σκέψη 391 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 41 Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται από το EUIPO ότι το απευθυνθέν στην ενάγουσα έγγραφο της 22ας Ιουνίου 2012 περιείχε πληροφορία σύμφωνα με την οποία, στην περίπτωση που η ανακοπή στηριζόταν, όπως εν προκειμένω, σε διεθνή καταχώριση με ισχύ στην Ένωση, και υπό την επιφύλαξη ότι η γλώσσα διαδικασίας ήταν, μεταξύ άλλων, όπως εν προκειμένω, η αγγλική, δεν χρειαζόταν να προσκομισθεί, εκ μέρους του ανακόπτοντος, κανένα αποδεικτικό στοιχείο όσον αφορά αυτό το προγενέστερο δικαίωμα. Επιπλέον, η πληροφορία αυτή ήταν σύμφωνη με την εκ μέρους του EUIPO ακολουθούμενη πρακτική που ίσχυε όσον αφορά τις ανακοπές που είχαν ασκηθεί, όπως αυτή της ενάγουσας, πριν από την 1η Ιουλίου 2012, γεγονός το οποίο επίσης δεν αμφισβητείται από το EUIPO. Παρά την ως άνω πληροφορία και παρά την ως άνω πρακτική, το τμήμα ανακοπών απέρριψε, όμως, την ασκηθείσα από την ενάγουσα ανακοπή ακριβώς για τον λόγο ότι δεν είχαν αποδειχθεί, εκ μέρους της ενάγουσας, η ύπαρξη, η εγκυρότητα και η έκταση της προστασίας του προγενέστερου σήματος.
- 42 Αυτή η συμπεριφορά του EUIPO ανάγκασε την ενάγουσα να ασκήσει προσφυγή κατά της αποφάσεως του τμήματος ανακοπών της 14ης Μαΐου 2013. Δεδομένου ότι η ενάγουσα δεν μπορούσε να ανακτήσει τα έξοδα που σχετίζονται με την εκπροσώπησή της από δικηγόρο στο πλαίσιο της ασκήσεως της προσφυγής εκείνης κατ' εφαρμογήν του κανονισμού 207/2009 και του κανονισμού 2868/95, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 35 και 36 ανωτέρω, κατέληξε πιθανότατα στην εκτίμηση ότι η άσκηση αγωγής αποζημιώσεως αποτελούσε το μόνο μέσο για να καταστεί δυνατή η επιστροφή, από το EUIPO, των εξόδων αυτών στην ενάγουσα.
- 43 Επομένως, η άσκηση της υπό κρίση αγωγής είχε ως αιτία τη συμπεριφορά που επέδειξε το EUIPO κατά τη διάρκεια της ενώπιόν του διαδικασίας. Έτσι, ανεξάρτητα από την απόρριψη της υπό κρίση αγωγής, αποφασίζεται, κατ' ορθή εκτίμηση των επίμαχων εν προκειμένω περιστατικών, ότι έκαστος διάδικος φέρει τα δικαστικά έξοδά του.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την αγωγή.
- 2) Η Novar GmbH και το Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO) φέρουν έκαστος τα δικαστικά έξοδά του.

Kanninen

Buttigieg

Calvo-Sotelo Ibáñez-Martín

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 17 Φεβρουαρίου 2017.

(υπογραφές)